

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งของเกษตรกรใน
จังหวัดแพร่

ชื่อผู้เขียน นายนพรัตน์ เถระ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ กฤษิน ศรีมงคล

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป กชศิลา

กรรมการ

ดร. เมธิ พยอมยงค์

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเหลือง
ฤดูแล้งของเกษตรกร รวมถึงปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง

ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 160 ราย โดยแยกเป็นเกษตรกรผู้ปลูก
ถั่วเหลืองฤดูแล้ง 80 ราย เปรียบเทียบกับเกษตรกรผู้ไม่ปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งอีก 80 ราย ในพื้นที่
เดียวกัน สถานที่ทำการวิจัย คือ จังหวัดแพร่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การจำแนกประเภท
โดยวิธีแบบขั้นตอน ปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยทางด้านลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทาง
ด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ผลการวิจัยพบว่ามีตัวแปรที่มีผลต่อการจำแนกเกษตรกรมี 3 ตัวแปร คือ การรับรู้
ราคาในปีที่ผ่านมา การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ และระดับการศึกษา เป็นตัวแปร
ที่มีผลต่อการจำแนกกลุ่มเกษตรกรที่ตัดสินใจปลูกและไม่ปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง ส่วนปัจจัยอื่นๆ
ได้แก่ อายุ การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การรับรู้ต้นทุนในปีที่ผ่านมา การติดต่อกับเจ้าหน้าที่
ส่งเสริม การได้รับข่าวสารด้านการเกษตร ความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง ทักษะคดี

ต่อการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง แรงงานในครัวเรือน รายได้ของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน และ
ภาวะหนี้สิน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง

สมการจำแนกประเภทที่ได้มีอำนาจในการจำแนกความแตกต่าง ระหว่างเกษตรกร
ที่ตัดสินใจปลูกและไม่ปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งในระดับค่อนข้างสูง และเมื่อนำสมการจำแนกประเภท
ที่ได้ไปทดสอบการคาดคะเน การเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ตัดสินใจปลูกและไม่ปลูกถั่วเหลือง
ฤดูแล้ง พบว่า สามารถคาดคะเนได้ถูกต้องในระดับค่อนข้างสูง

ปัญหาและอุปสรรคในการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้งที่สำคัญ ได้แก่ (1) พื้นที่เพาะปลูก
บางแห่งเป็นที่ดอนยากต่อการให้น้ำ (2) ปัญหาขาดแคลนน้ำ (3) ปัญหาเกี่ยวกับโรคและแมลง
(4) ปัญหาเกี่ยวกับเกษตรกรขาดความรู้และเทคนิคในการปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง (5) ปัญหาราคา
ตกต่ำ และ (6) การขาดอำนาจในการต่อรอง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ คือ ควรให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรใน
การปลูกถั่วเหลืองฤดูแล้ง การสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำได้เพิ่มขึ้น รวมทั้ง
การขยายพื้นที่รับน้ำชลประทานให้ครอบคลุมพื้นที่การเพาะปลูก การสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิต
เช่น เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Affecting Decision Making of Farmers on Dry Season Soybean Cultivation, Phrae Province

Author Mr. Nopparat Teara

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee

Assoc. Prof. Dusdee Nalampang	Chairman
Assoc. Prof. Katin Srimongkol	Member
Asst. Prof. Prateep Kotchasila	Member
Dr. Methee Payomyong	Member

Abstract

The study was conducted primarily to determine the factors affecting the farmers who make the decision to plant the soybean in the dry season or not, including the problems and recommendations of soybean planting support in dry season.

The sample in this study were 160 farmers in Phrae Province by comparing 2 groups of them between group of 80 farmers who planted the soybean in dry season and group of 80 farmers who did not planted the soybean in dry season in the same area. Data was collected by using questionnaires and was statistically analyzed by Percentage, Arithmetic Mean, Standard Deviation and Discriminant Equation by Stepwise Method.

The result of the study revealed there were 3 independent variables that were the price of crops in the last year information, support from governor and the level of education and the which affected the group discrimination factors could discriminate the group of farmer who planted and not planted soybean in dry season affected to the decision making of soybean planted in dry season. There was not affected to decision making of soybean planted in dry season other factors, such as ages, member of agricultural institute, cost of the last year information, contact

with agricultural extensive on staff, agricultural information, knowledge of soybean cultivation in dry season, attitude of farmers in soybean planting, household labor, household income, household expenditure, and dept.

The discriminant equation can be discriminated the difference between the groups of farmers who decided to planted and not planted soybean in dry season at the quite high level. Then the equation can be discriminate and predicted the acceptance level of membership in farmers who planted and not planted soybean in dry season which quite at high level.

Problems and obstacles of planting in dry season cultivation were that (1) the agriculture area was high land which is difficult to water (2) insufficient source of water for production (3) disease and insects (4) management problem in production and marketing system (5) low price of production and (6) the farmer lack of power in marketing system.

The recommendation of this study were the authority should give the training for farmers who planted soybean in dry season and to construct the reservoir, including to extend the irrigation area to support in production factors such as seed of high quality, low interest rate credit, ect.